

עבודה במיתקן חי או בקרבתו

מדידות באמצעות מכשירי מדידה אלקטרוניים

? שאלתי מתייחסת לשימוש בציוד ובמיכשור אלקטרוני לצורך ביצוע מדידות במיתקני חשמל חיים. ביצוע המדידות באופן לא בטיחותי עלול לסכן את העובדים.

בתקנת משנה 14 (א) לתקנות החשמל החדשות (עבודה במיתקן חי או בקרבתו), נקבע:

"מדידה ובדיקה חשמלית במיתקן חי ייעשו על-ידי חשמלאי בעל רישיון מתאים לגודל המיתקן". בקביעה זו אין התייחסות לחשמלאי בעל רישיון "חשמלאי מסויג".

האם דרישות תקנות החשמל חלות גם על מדידות ובדיקות בציוד אלקטרוני שלחלקם הגדול של העובדים איתו אין כלל רישיון חשמלאי?

! תשובת הוועדה

בתקנה 14 לתקנות החשמל (עבודה במיתקן חי או בקרבתו), העוסקת במדידה ובדיקה חשמלית, נקבע:

(א) מדידה ובדיקה חשמלית במיתקן חי ייעשו:

(1) על-ידי חשמלאי בעל רישיון מתאים לגודל המיתקן.

(2) באמצעות מכשירי מדידה ובדיקה תקינים ומתאימים שתקינותם נבדקה קודם השימוש, ובמידת הצורך גם אחרי.

(ב) קיים סיכון של מגע מקרי בחלקים חיים, ינקוט החשמלאי באמצעים מתאימים שימנעו הלם חשמלי או היווצרות קצר או קשת חשמלית, על-ידי שימוש במחיצות או כיסויים מבודדים ובציוד מגן אישי כגון כפפות מבודדות, משקפי מגן או מגן פנים.

לעניין תקנת משנה 14(א)(1), חשמלאי בעל רישיון מתאים לגודל המיתקן יכול להיות "חשמלאי מסויג" ובלבד שהוא עומד בנדרש בתקנת משנה 28(1) לתקנות החשמל (רישיונות), כלומר "... לביצוע עבודות חשמל מסוג שצוין ברישיון במסגרת מקום העבודה בלבד...".

בתקנות החשמל (עבודה במיתקן חי או בקרבתו) נקבעו שתי הגדרות המאפשרות לנו להבין למה הכוונה מיתקן חי ועבודה במיתקן חי כדלקמן: **"מיתקן חי"** - מיתקן או חלק ממנו, שמחובר למקור זינה בחיבור גלווני או השראתי, או שהוא טעון חשמל.

"עבודה במיתקן חי" - עבודה שבה חשמלאי בא במגע עם חלק חי או חלק העלול להפוך לחי בשעת ביצוע העבודה במיתקן, לרבות כל עבודה הכרוכה בחדירה של חלק כלשהו מגוף החשמלאי או ציוד שבידו לתחום עבודה במיתקן חי, ולמעט מדידה או בדיקה חשמלית במיתקן לפי תקנה 14. לכאורה, ביצוע מדידות של פרמטרים חשמליים במיתקן חשמלי המחובר למקור זינה עלול להיחשב כעבודה במיתקן חי, ולכן החליט המחוקק להוציא

המשך בגב הדף

עבודה במיתקן חי או בקרבתו

07-12

את המדידות הללו מההגדרה של עבודה במיתקן חי ולהתייחס אליהן בהתייחסות ספציפית, במסגרת תקנה 14 שלעיל.
בהתייחס לשאלתך, מדידות ובדיקות של פרמטרים חשמליים במיתקן חי, כהגדרתו, המבוצעות תוך שימוש במכשירי מדידה אלקטרוניים, צריכות להתבצע בהתאם לנקבע בתקנה 14.
בנוסף לאמור לעיל, באפשרותך להפנות את שאלתך בנושא רישיון החשמל הנדרש לצורך ביצוע העבודות המוגדרות במכתבך גם למשרד התמ"ת, העוסק ברישוי חשמלאים.